

PERIÓDICH SATIRICH,
 HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI
 DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
 Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
 LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ
 Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
 Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

CLAUDI MARTINEZ IMBERT.

Un pianista de primera,
 un compositor de cor:
 notas fillas del seu númen,
 vibran tan puras com l' or.
 Sempre delicat y tendre,
 sempre inspirat y elegant,
 tè personalitat propia
 y un porvenir molt brillant.

CRÓNICA MANDUCATORIA.

Relació detallada de tots los àpats á que ha assistit lo molt famós Marqués de Olérdola, durant l' any de gracia 1888.

II.

Deixarem al ilustre, il·lustrat y il·lustrós futur marquès de Olérdola despedint á la magestat real lo dia 6 de juny y prometentse la celebració de nous tiberis.

Ausents los elements oficials, l' Exposició languidejava: en lo Parch no s' hi veyá una ánima, y tal anavan las cosas, que si s' hagués volgut donar un banquet, un lunch, un refresch, un simple pá y trago, no s' hauria pogut, per falta de persona á qui oferirlo. D. Francisco languidejava també de una manera llastimosa.

¡Tanta abundancia, seguida de tanta escassés! N' hi havia per desesperarse.

Lo negoci de la Exposició anava prenent lo carís de verdader naufragi, l' aspecte de una catástrofe en la qual los náufrechs refugiats sobre una penya pelada y estéril, batuda per las onas, veuen ab horror que s' agotan los queviures.

—¿Y donchs qu' hem de fer, Excelentíssim Senyor?—li preguntava plé de desconsol lo becu municipal, Mr. Martin, plegant las mans sobre l' abdómen.

Y D. Francisco li responia:

—Encománis á Sant Llorens, lo sant de las graellas, y confihi ab mí. Després de uns temps ne venen uns altres.

Aixís, de tan trista manera, transcorregué 'l mes de juny.

Lo dia 8 de juliol se doná 'l primer banquet semi-oficial en lo saló del primer pis del restaurant

conegut per Castell dels tres dragons. Anfitrió: D. Lluís Rouviere; paganos: los empleats de la Exposició; número de comensals: 150.

Sis dies després, lo dissapte 14 de juliol ab motiu de inaugurar-se l'estació central d'electricitat «*Continental Edison Weyher et Richmond*,» se celebra un lunch, entre 'ls esplendors de la llum eléctrica. D. Francisco, efecte de la llum ó millor encare del dejuni, estava tan groch y abatut, que no va tenir esma per brindar, ni per entonar un himne als progressos moderns. L'apóstrofe «¡Llor á la luz eléctrica!» que tothom esperava, va quedárseli dintre del cos.

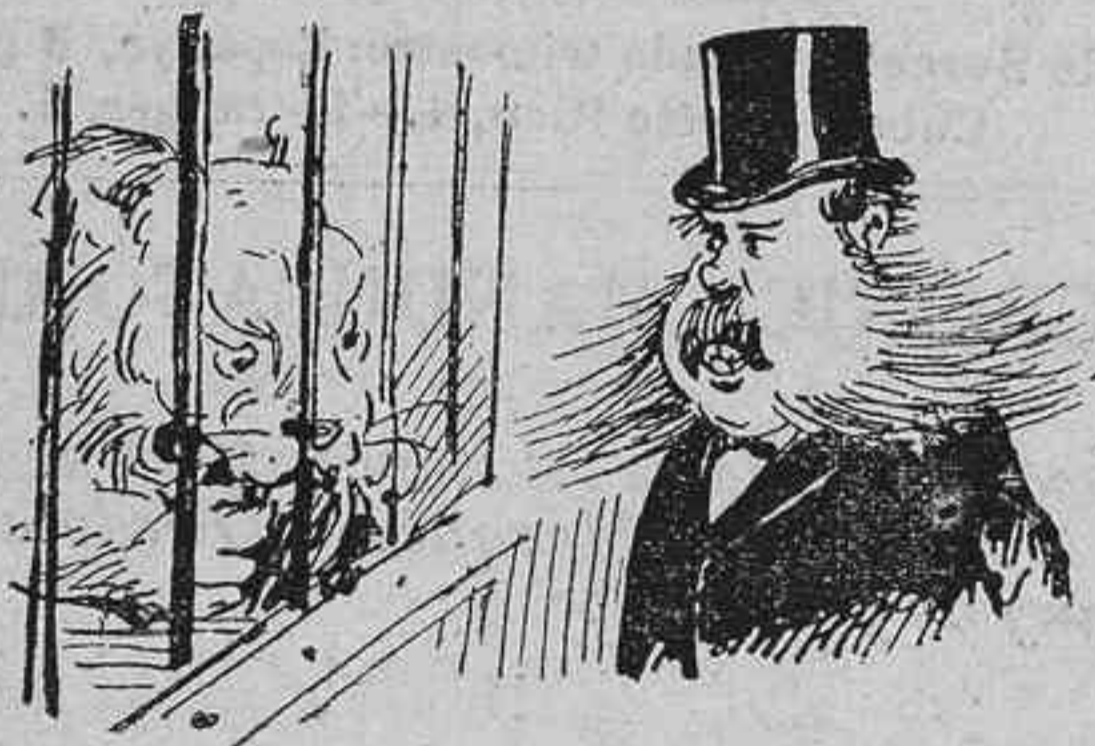
¡Pobre D. Francisco!... Diu que per aquell temps cada nit somiava galls trufats, pastels, arrossos y sortidors de xampany. Menjava dormint.... ab la imaginació.... ¡Infelís! Somiava truytas.

Un dematí, era 'l diumenje 22 de juliol, trobantse ja al últim extrem de la febre manducatoria, reuneix á la familia, y diu:

—Arregleuse qu' hem de sortir.

La senyora y 'ls fills obeheixen sense replicar, y D. Francisco, sense m s explicacions, los acompanya á la *menagerie* de Mr. Redembach, á l' hora de donar esmorsá á las fieras.

Ab certa alegria barrejada d'enveja contemplá llarga estona l'espectacle desesperat de aquells felins esfilagarsant á cop d' ullals la carn crua que sostenían ab las urpas...

—¡Oh, qui siguéis lleó, qui siguéis tigre, qui siguéis pantera!... exclamava 'l ciutudá benemérit posántseli de punta 'ls péls de las patillas, y fent xarricar las dents. La seva senyora va alarmarse de mala manera y comprenent que 'l seu marit patia la *nostalgia dels banquetes*, li proposá anarse'n tota la familia á respirar per alguns dies los ayres purs de Olérdola y á gosar la tranquilidat del camp tan tónica pèl cos y per l'esperit.

Marxá 'l dia 25, festa del gloriós Sant Jaume, no sense encomanar reiteradament que de venir algun personatge *banquetejable*, l'avisessin sense pérdua de moment.

Lo dia últim de mes reb una noticia que l'ompla d'alegria.

—«Pósis en camí immediatament: arriba 'l rey de Portugal.»

¡Un rey... y de Portugal!... ¡Oh fortuna!...

Regressa D. Francisco á Barcelona, crida á Mr. Martin, y li diu:

—¡Estém de sortir!—La primera carta que 'ns surt es un rey.. ¡Prepáris!

Pero 'l dia 4 de agost al arribar la fidelíssima magestat de D. Lluís, derrumba aquell castell de ilusions, participantli que no més ve de passada, y que no li queda temps per acceptar lo mes petit obsequi.

D. Francisco no 's desmayá porque D. Lluís va donarli paraula, y paraula de rey, de que tor-

naría á primers d'octubre, y s'estaría aquí uns quants días.

Lo únich que li pogueren fer acceptar—y encare pregantlo molt—sigué un refresch al donar un cop d' ull, depressa y corrents, per l'Exposició. (5 de agost.)

D. Francisco per consolar-se de tantas amarguras, acceptá 'l banquet que van oferirli alguns periodistas en lo Castell dels tres dragons. ¡Ingrats periodistas! ¡Per demanar l'arrós eran prop de mil, mentres que per oferirli un banquet, no se 'n van reunir més que 38, y encare presidits per en Perillán Buxó!...

L'endemá 6 de agost, D. Francisco plé de tristesa se 'n tornava á las soletats de Olérdola, á esperar que passessin reys.

Si no reys, van passar ministres.

—«Vingui al instant—varen escriureli—arriba en López Puigcerver.»

Segona tanda de ilusinós y segona tanda de desenganys. Arriba 'l ministre de Hisenda, 'l dia 9, y excusantse de obsequis y ceremonias se 'n va á Caldetas á reunir-se ab la familia. Lo pobre don Francisco va quedar-se ab un pam de boca oberta.

¡Y quin dejuni més llarch! Per fi 'l dia 25 de agost la Junta de la Exposició logra que 'l senyor López Puigcerver accepti un gran tiberi en lo Pabelló regi de la Plasad'armas de la Ciutadela. Ja era hora de que 'l nostre arcalde tornés á posarse 'l tobolló.

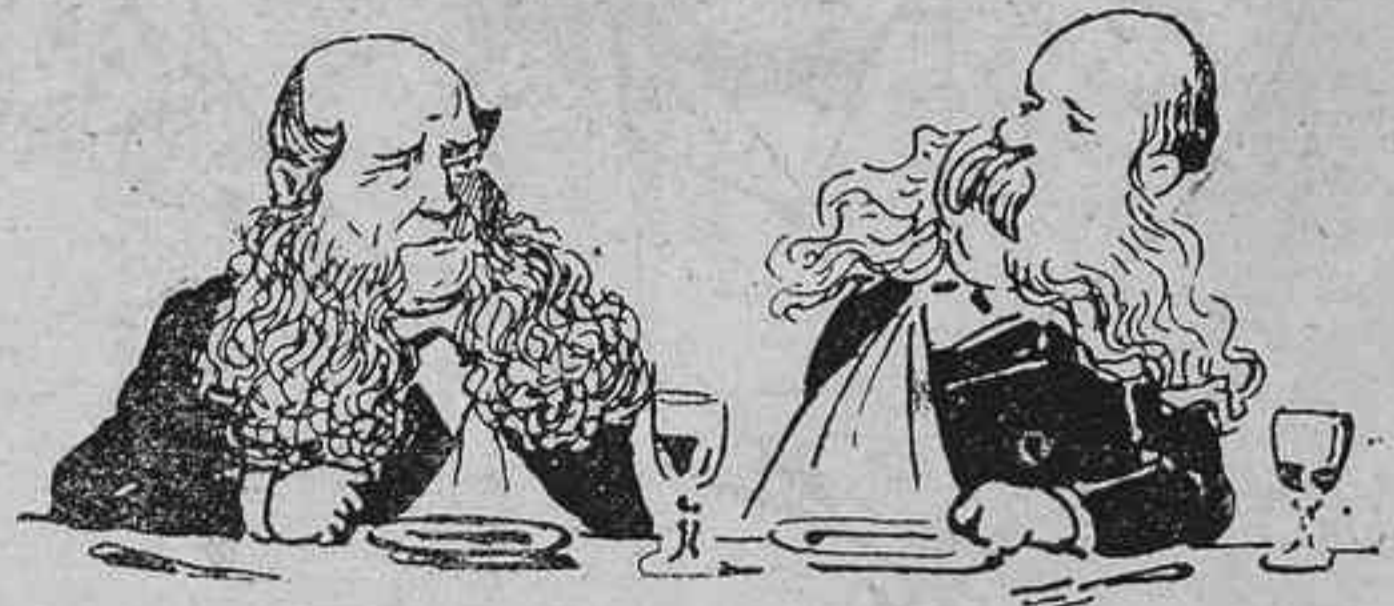
31 de agost. Inauguració del Pabelló de la premsa, y abundant refresch.

Arriba per fi 'l desitjat mes de setembre; torna á sonar l' hora de treure 'l ventre de mal any.

Dimars, dia 8. Gran ápat en lo Pabelló regi de la Ciutadela, ofert pèls advocats cataláns als forasters.

Dia 9. Recepció en honor dels individuos del Congrés jurídic en lo Saló de Cent, seguit de un abundant buffet en lo Saló del Consistori nou.

Dia 14 Inauguració del Pabelló del Marqués de Campo ab un espléndit lunch á càrrech de Mr. Martin. Los comensals ne sortiren amargats per un dupte, no sabent determinar quinas pati-

llas eran més llargas y aristocráticas: si las del Marqués de Campos ó las del futur Marqués de Olérdola.

Dia 16. Gran recepció municipal en honor dels individuos dels Congressos médic y farmacéutich, ab lo seu lunch corresponent.

Dia 17. Constitució dels Jurats seguida de un gran refresch en lo gran saló del gran restaurant del gran Parch de la grrran Exposició.

Al vespre, dinar dels metjes y apotecaris del Congrés. D. Francisco, presumint tal vegada certa incompatibilitat entre la ciencia de curar y la de menjar bè, delegá la seva representació en

la dentadura del senyor Soler y Catalá, que de aquesta feta tota la vida li estarà agraït.

Dia 21. Gran banquet ofert per l' Alcalde y comissió executiva de la Exposició als Jurats y expositors francesos. Mr. Prevet, per encàrrech del President de la República, regalá al ciutadà benemérit un gran gerro de porcelana de Sevres.

Y es fama que D. Francisco exclamá:—Mil gracias. Y apart anyadí: (Lo farém servir per beure xampany en las grans solemnitats.)

Dia 22 Recepció en honor del Congrés de arquitectos y lunch abundant.

Al mateix dia banquet del Jurat de las

seccions austro-húngaras en lo restaurant de Fransa.

Dia 23. Gran ápat donat pels arquitectos de Catalunya en obsequi als seus companys de Madrid y provincias. Lloch del sacrifici: lo gran saló del primer pis del restaurant del Parch (1).

D. Francisco presidí, y després de recordar qu' ell era *arquitecto honorari* (tal vegada per haver colocat tantas primeras pedras), terminá cridant:—«*Viva el arte español!*», sense recordar ¡ingrat! que 'l gran artista Mr. Martin ha nascut á Fransa.

Dia 25. Gran recepció al *Hôtel de ville* dels jurats extrangers, ab un banquet per partida doble. Mentres al Saló del Consistori nou, los regidors més solemnes y ceremoniosos banquetejavan (2); en un altre departament de la casa, com si diguessen en *Cabinet particulier* del *Hôtel de ville*, los que no han nascut per fer compliments s' atipavan á *tuti plé* armant la gran brometa del sigle. Aixís es com entenen nostres regidors los debers de la cortesia y de l' hospitalitat.

Dia 26. Recepció y lunch en obsequi dels professors de las escoles públicas municipals.

Es lo que deya D. Francisco:—Que menji tot-hom: ¡hasta 'ls mestres d' estudi!

En lo que resta de mes hi hagué un furor de banquetes particulars. Tots y cada un dels grupos dels jurats menjavan ab verdader frenesí. Y don Francisco corria de taula en taula, satisfet, alegre, *charmant*, ab lo legítim orgull del que ha arribat á crear escola, perturbant lo ventrell de una gran ciutat. ¿Quántas vegadas va banquetejar lo ciutadà benemérit? Confessém la nostra impotencia: per lo que toca als últims dias de setembre hem perdut lo compte.

Y comensa 'l mes de octubre, lo mes bucólich per excelencia: las guatllas y perdius están gras-

(1) Se serví baix lo següent plan arquitectònic:—Purée de volaille á la Royale (Jerez, Gonzalez Byass).—Hors d'œuvres.—Poisson sauce homard (Sauternes).—Chevaliere de volaille á la Toulouse.—Filet á la moderne (Bordeaux).—Punch á la romaine.—Petits pois au jambon.—Dindoneaux jeunes aux cressons.—Galantine de perdreaux á la gelée (Champagne Moët Chandon).—Biscuits glacés á la parisienne.—Ananas au naturel.—Dessert assorti.—Café et liqueurs.

(2) Banquetejavan á tenor del següent menú:—Consommé de volaille.—Petits pains de brioches au foie gras.—Petites bouchées aux huitres.—Chaux froid de perdreaux á la Perigueux.—Canetons de volaille á la gelée.—Langoustes á la parisienne.—Loup á la ravigote.—Filet á la Macedonie.—Chevalliers de dindoneaux aux cressons.—Glaces variées.—Pâtisserie et dessert.—Punch chaud.—Vins: Jerez.—Bordeaux.—Château Iquem.—Champagne Moët-Chandon et Vve. Clicquot.

sas que petan, la virám cebada, lo peix es exquisit, las fruytas son ricas y variadas y per completar tantas delicias en lo mes de octubre se comensa á matar tocino.

Lo ciutadà benemérit va honrarlo, honrantse al mateix temps ab esplendidés y prodigalitat.

Dia 1 octubre. Assisteix al banquet donat pèl cónsul de Austria-Hungria, Sr. Schlick y brinda per la ciutat de Viena.

Dia 3. Benedicció del mercat de Hostafranchs y refresch en l' escola pública municipal de aquella barriada.

Al vespre, dinar fusionista en lo *Gran Continental*, en obsequi de D. Teodoro Baró. D. Francisco inaugura ls brindis exclamant si son certs los méus informes:—«Ahir nos esgarrapavam, avuy menjém junts. ¡Gloria á Sagasta en las alturas. y pau entre 'ls fusionistas de bonas tragaderas!»

Lo dia 6 arriban lo ministre d' Estat y 'l Conde de Xiquena y 'l dia 7, lo rey de Portugal. Lo ciutadà benemérit no s' enten de feyna. Després de instalar á la fidelíssima majestat en lo Pabelló regi de la Ciutadela, fa 'l sacrifici de acompanyarlo en tots los seus esmorsars, dinars y refrigeris. Quatre dias va estar aquí D. Lluís que implican quatre esmorsars y quatre dinars de rey y alguns refrescos, entre 'ls quals recordém los del Círcul del Liceo, de la Diputacio Provincial y del Ajuntament. Quatre y quatre, vuit y tres, onze ápats á la salut de D. Lluís de Braganza.

Després del últim dinar, lo rey de Portugal va lograr eternir al solemne representant de las barras catalanas. En primer lloch va comprarli 20 bitllets enters de la rifa de la Exposició y després va condecorarlo, allá mateix sobre la taula, com si diguessém, sobre 'l camp de batalla, ab la creu de l' ordre de la Puríssima de Villaviciosa. May una creu més bèn empleada: pèl vici de la gula, la creu de Villa viciosa!

Dia 11. Sense respecte al que dirán, D. Francisco menja ab en Cánovas, ab los Silvelas, ab en Cos Gayón, ab los condes de Toreno y Tejada de Valdosera, ab en Linares Rivas y Durán y Bás, y ab los cap-padres de la llopada conservadora, demostrantse una vegada més que á taula tots son amichs.

Dia 17. Recepció dels membres del Congr's económic. Pera major economia, en lloch de lunch ó buffet, com en las anteriors recepcions, va haverhi un gran sopar.

Lo dia 18, arriba la infanta Isabel y l' endemá, dia 19, D. Francisco l' acompanya á la seva taula.

Dia 20. Dinar dels marquesos de Comillas, ab asistencia del indispensable D. Francisco, y acabat, funció de gala y refresch en lo Círcul del Liceo.

Dia 22. D. Francisco menja rodejat de bisbes en la taula de D. Jaume. Avants de ficarse la cullera á la boca, va fer la senyal de la creu. Segons confessió feta als seus amichs més íntims, may havia menjat tan de gust y tan bè com en la taula episcopal.

Dia 24. Excursió á Vallvidrera y al Tibidabo y un gran ápat á la cima de la montanya, contemplant Barcelona estesa als seus péus.

A la nit ball á ca 'n Fabra, en lo qual D. Fran-

cisco va estrenarse com á bailari. A las dos de la matinada exquisit *buffet*.

Dia 25. Recepció als individus del Congrés de Ingenieria ab lo corresponent refresch en lo Saló del Consistori nou.

Dia 26. Festa literaria y manducatoria á ca 'n Samá en obsequi de la infanta y profit de don Francisco.

Dia 27. Expléndit banquet en lo Saló de Cent en honor de la Infanta Isabel. Lo ciudadá benemérit va fer los honors de la taula, que no en vá de nom de mare 's diu *Taulet*.

Arriba la infanta D.ª Pau ab son espós lo príncep D. Lluís de Baviera. No plorará D. Francisco per falta de personatjes *obsequiables*.

Dia 28. Ball Arnús en lo Teatro Lírich y espléndit *buffet*.

Dia 29. Colocació de un bloch en lo moll de Catalunya per D.ª Isabel, D.ª Pau y 'l príncep de Baviera y colocació de un nou esmorsar en lo ventrell, dintre de un envelat construït ex-profés en lo morro del Est.

A la tarde D. Francisco tingué un capritxo extrany: lo de pujar á la cima del monument á Colón. Estava tan rodanxó que va haverhi las sèvas dificultats per acomodar-lo en l' ascensor; pero vensuts tots los inconvenients, lo futur marquès pogué contemplar á Barcelona á vista d' estatua. Y es fama qu' exclamá:

—«¡Barcelona, Barcelona!... Cervantes t' ano-

menava *arxiu de la cortesia*; pero jo 't declaro desde avuy: *rebot dels arcaldes que ho saben entendre!*

Lo *dia 30* assistia al banquet ofert per D. Manuel Girona á las infantas, y 's despedia aixís de aquest suculent mes de octubre de 1888, que casi li havia sortit á tiberi per día.

En un pròxim article despararém la taula.

P. DEL O.

LO QU' ES LA VIDA.

Sinia fatal ahont l' home está amarrat,
xarada sense fi ni solució;
jemech de goig, rialla de tristò,
llibre dolent y mal enquadernat.

Truyta que 'l Gran Cuiner may ha girat
deixantne que 's torrés sols d' un cantò:
fragata ab molta vela y poch timò
guiada per pilot endormiscat.

Dida ab molt bona fatxa y mala llet,
ninyera que darrera dels soldats
deixa que 's peli 'ls nassos lo petit.

Es camisa de forsa, ahont ficats
estém per bojerias que no hem fet;
y es finalment, la vida, un mal enfit.

E. V.

UN CESSANT.

Com que ara 's troba pelat,
l' home s' acontenta ab beure
una tassa de café,
¡y encara la queda á deure!

UNA QÜESTIÓ SÈRIA.

Barcelona està despoblantse.

Segons una estadística publicada darrerament, durant l' any que ara hem acabat, la diferencia entre naixements y defuncions arriba á una xifra tremenda.

No vull díls 'hi ab tota exactitut, en primer lloch perque no me 'n recordo, y en segon lloch perque potser s' espantarian. Conténtinse, donchs, ab sapiguer que durant l' any de 1888 han mort una pila de centas personas més de las que han nascut.

Lo qual vé á demostrar de una manera palmaria que la població de Barcelona disminuheix, y que si aném seguint aixís, dintre de poch anys un barceloní viu podrà ensenyarse com una cosa rara.

¡Quí sab! Potser en temps no gayre llunyans, los especuladors que llavors visquin, alsarán un barracón en las plassas de las ciutats populosas, y sobre la portalada hi clavarán un lletrero que dirá aixís:

«Aquí se enseña un barcelonés auténtico, que respira y vive como las demás personas.

»Procede de una capital llamada Barcelona, que existió hace algunos años un poco más abajo de

UN EMPLEAT.

En cambi aquest té un empleo en un recó de l' Aduana, y pren soldat, copa, puro y 'l que li dona la gana.

Gracia Fué una población muy famosa por sus fondas, tarugos y concejales, y hasta llegó á tener por alcalde un marqués.

»Entrada un real. No se admite moneda falsa.»

Davant d' un fet tan horripilant com la progressiva despoblació de Barcelona, la gent pensadora 's posa á cavilar y procura buscar las causas.

Desde luego s' han de tenir en compte una pila de cosas.

Al parlar de la despoblació de Barcelona, no 's contan las mils y mils personas que van á América á fer fortuna... ó á demanar caritat.

Aquests, si bè se 'n van, poden tornar qualsevol dia carregats de diners y de fills.

Las baixas més lamentables son las baixas definitivas, los que se 'n van y no poden tornar; es á dir, los que 's moren.

A Barcelona—y aquest es l' aspecte serio de la qüestió—'s moren més personas que no 'n neixen.

¿Es que 'n neixen menos que avants?

Al contrari; jo crech que 'n neixen massa. Las tartanetas y las criaturas es lo que més abunda per aquests carrers. No 's pot donar un pas que no 's trolessi ab una dida, dugas nyinyeras y set ó vuyt criaturas jugant al *Sant-Serení*.

Respecte á aquest punt podém estar tranquils. Los pares de familia, y altres que no ho son, cumploixen valerosament ab lo seu deber.

Lo que resulta, donchs, garbellant ben bè la cosa, es que la gent se mor' aquí com á moscas.

Tením dos cementiris, y diu que no poden donar l' abast á las necessitats del consum.

Los noys del Hospici no s' entenen de feyna anant á acompanyar cadavres acomodats, y las empresas de pompas fúnebres y caixas mortuorias realisan un negoci considerable.

Tots los que tením bons sentiments estém sempre ab l' ay al cor, pensant en los coneguts que se 'n van al altre barri com qui diu á pas de carga. No hi ha una persona humanitaria que al ficarse al llit no 's digui entre sí:

—¿Quín amich deurá morir-se't demá? ¿A quín vehí haurás d' acompanyar demá passat?—

Perque lo qu' está succehint sembla un *rompan filas*.

Tots los dias se sent lo mateix:

—¿Sab quí ha mort? Fulano, aquell d' aquí á la cantonada, qu' estava tan gras.

—¡No diria quí ha mort ara mateix! Sutano, l' amo de la casa d' aquí al costat.

—¡Veyéu quí s' havia de pensar que Mengano, aquell senyor que sempre era á cal betas y fils, se morís tan depressa!...—

Es casi bè una especie de lletanía fúnebre.

Veyám, pues; ¿ahont son las causas d' aquesta pavorosa mortalitat? ¿Se deu á las malas condiciones sanitarias de Barcelona? ¿Es culpa de lo que menjém? ¿Provè de lo que bebém?

De tot hi ha una mica.

Los orígens d' aquesta mortalitat son los que segueixen:

Primer: los aliments.

A Barcelona no 's menja res que no estiga falsificat. Desde 'l vi, fabricat ab aygua del pou, hasta 'l pa fet ab serraduras de mármol y las salsitjas de carn de no sè qué, no 'ns empassém una sola sustancia alimenticia que no siga capás de reventarnos.

Segon: lo tabaco.

Desde que 'l Jurat de la Exposició en lloch de demanar que fusellessin als provehidors de tabaco 'ls ha premiat ab medalla d' or. lo que fumém ja no se sab qu' es. Los puros tenen gust de l'apidera, los cigarrillos semblan fets ab guano del Perú y 'ls cigarros superiors son tot lo superiorment detestables que pot imaginarse.

Tercer: los empedrats.

Es dir. aquesta capa de pedras punxagudas que posan avuy pèls carrers, y que 'ns martiritzan continuament. donantnos una idea de lo que devía ser la Inquisició. Quan un barceloní ha menjat lo que aquí 's menja, ha begut lo que aquí 's beu y ha fumat lo que aquí 's fuma y s' arrisca á caminar no més mitj' hora per sobre d' aquest erissament de pedras que 'n diuhen empedrat ¿qué pot esperar sinó una mort rabiosa produhida pel mareig de tabaco, la dinamita del vi, la cals fosa del pa y las llansas de las pedras?

Aquests son los tres factors més importants de la mortalitat que 's experimenta á Barcelona.

Pero sobre d' aquestos n' hi ha un que 'ls afana á tots y que expressament m' he deixat pèl últim. Los metjes y las medicinas.

Hi ha massa gent que cura: hi ha massa remeys pera totas las malalties.

May havíam vist l' abundancia d' específichs que per tot arreu brotan avuy.

Hi ha píldoras que curan la tissis.

Hi ha ungüents que tornan la vista als cegos.

Hi ha aixarops que afegeixen los ossos trencats.

Hi ha polvos que fan sortir cabells, ni que sigui en la palma de la má.

Tot se cura, tot s' arregla, tot se salva... y á pesar d' aixó, ja ho veuhen: la mortalitat de Barcelona aumenta cada día més.

Y es lo que diu un conegut meu:

«Aquí no abundan tan los metjes y medicinas porque hi ha tants malalts, sinó que al revès, abundan los malalts porque hi ha massa medicinas y metjes.»

A. MARCH.

AVENTURAS D' UNA NINA.

I

—¡Ay, ay! ¡qu' es extrany! Me deixan aquí vora 'l balcó, al costat d' unas sabatetas de criatura. ¿Cóm es que m' abandonan aixís, á las foscas, en una nit tan freda?

¡Calla! Ara m' adono de que aquí á prop meu hi ha un caball... ¡Potser aquesta bestia sabrá alguna cosa!

¡Pst! Tú, caball, ¡pst!...

Lo caball. —¿Qué hi ha?

—¿Qué sabs per qué hi soch aquí?

—Si: t' han dut los Reys. Y á mí també. Jo soch pèl nen, tú ests per la nena.

—¡Ah! Ja ho comprench tot.

II

Vaja: aixó pinta d' alló més bè.

Quan la nena s' ha llevat, ha corregut desseguida al balcó. Al véurem, ha llensat un crit d' alegría, y m' ha portat á ensenyar á son pare y sa mare, que reyan com uns babaus.

¡No ha passat poca estona examinantme! Los ulls, los cabells, la boca, las mans, las camas...

Las camas me las ha trobat mal fetas, porque diu que no está bè aixó de que pantorrilla, péu y sabata, tot siga d' un tros de fusta...

«A LA VEJEZ, VIRUELAS.»

—¡Hola! Venía á cobrá 'l lloguer del pis...

—Ja veurá; ara ell es aquí: torni quan sigui fora y ho arreglarém.

Pero en fí, m' ha acceptat tal com soch y m' ha posat á dormir en lo lletet d' ella.

III

¡Adiós! ¡Ja m' ha pegat! Al veure que per dormir no tanco 'lls ulls—perque soch nina d' ulls fixos—s' ha incomodat de mala manera, y ha comensat á donarme cops, dihent que las nenas han d' aclucar la vista, que soch molt dolenta, que si no dormo com s' ha de dormir me farà aixó, y alló, y alló altre...

Quan s' ha cansant de copejarme, convensuda de que no 'm treuria res, m' ha tirat per allí terra.

De cuyas resultas, se m' ha aixafat lo nas y ara soch xata. ¡Alabat siga Dèu!

IV

Avuy ha cambiat la lluna La mèva mestresa las ha pegadas pèl cantò patétich.

Al reparar lo xiribech que m' havia fet al nas ab la cayguda d' ahir, s' ha posat á plorar y á ferme petóns. —¡Pobra nineta! ¿quí t' ha fet aquest mal? ¡vina, que t' curarè!.

Ha agafat un drapet mullat ab no sé qué y me l' ha lligat á la cara.

Lo nas m' ha quedat xato com avants; en cambi, ab la humitat del drapet, se m' han despintat los ulls y tinch una galta tota enfonzada.

V

Aixó va complicantse per moments.

Ara mateix m' ha dit lletja y m' ha clavat una surra mayúscula: total perque tinch los ulls esborrats y la cara foradada.

¡Cóm si fòs culpa mèva!

Després de sermonejarme una bona estona, m' ha passejat amunt y avall del pís y m' ha obligat á ballar la sardana ab ella.

Las conseqüèncias no poden haver sigut mès desastrosas: m' ha fet seguir un bras, y volguèntme'l adobar, m' ha romput l' altre.

VI

En aquest moment acabo de perdre una cama, l' altra que 'm queda está també si cau no cau. De cabell no 'n tinch ni un; no se 'm veu de quina forma tenia avants la cara; no hi ha rastre de boca ni de nas... estich feta un pellingo.

VII

¡Abur! Aquesta, ja me la veyá venir. Quan m' ha vist tan atrotinada, m' ha rebutat per terra y s' ha passejat per sobre meu un quart seguit. Ara vè la mare de la mèva mestressa. 'M cull, me mira y 's posa á caminar. ¿Ahont me déu dur?

VIII

¡A las escombrarias! ¡Quín final mès desastrós! Encare no fa una setmana que 'ls Reys van portarme.

Pero... ¿qu' es aixó que hi ha aquí dintre? ¡Ah!

Es lo caball del nen. ¡Mosca! Está pitjor que jo... Lo tros mès gros es lo morro ¡Consumatum est! Junts varem venir al món; junts marxarem ab l' escombriayre. ¡Ah! Ja sento la campana...

MATÍAS BONAFÉ.

COINCIDENCIA.

Cansats ja de festejar
l' Antonet y la María
van resoldre 'ls dos un día
que ja 's podían casar.

Y volguent, ab goig al cor
cubrir de ditxa sa estrella,
als pares de la donzella
van explicar son acort.

Enterat ell, l' incomodo
que ab aixó li van donar
prompte 'ls ho va demostrar
parlantlos hi d' aquest modo:

—M' heu sorprés; y ja no sé
ara cap consell donarvos.
Pero noys, ans de casarvos
creyeume, miréus hi bè.

Y sa esposa, tot fent l' orni,
li digué, ab rahó de sobras:

—¿Cóm vols que ho mirin bè 'ls pobres,
si ella es guerxa y ell es borni?

PERE GALINDAYNA.

MONEDA DE LA HISTORIA.

Siraudin, célebre actor de la comedia francesa, un día va ser citat davant del tribunal baix l' acusació de haver difamat á una actris.

Lo tribunal va condemnarlo á 16 franchs de multa.

Y deya Siraudin al sortir:

—Es molt car. Ab quatre franchs mès tenia á la dona.

Mozart, lo geni precós de la música, contava apenas set anys, quan doná son primer concert en los salóns imperials.

María Teresa, admirada de sentirlo, 'l cridá per ferli una carícia, y la pobre criatura sumament impresionada relliscá y caygué.

Una dama joveneta s' alsá del silló per ajudarlo á aixecarse.

—¿Vos havéu fet mal?—li preguntá ab veu dolça.

Y Mozart enlluernat per la bellessa de aquella dama, no li respongué de moment; pero imprimint una forta estreta á la mà qu' ella li ofería, exclamá:

—¿Qué hermosa sou!... A fé voldria casarme ab vos.

Tots los presents esclafiren la rialla.

¡Quánt mes li hauria valgut á aquella dama casarse ab Mozart, que ab l' home que van donarli en matrimoni!

Aquella dama era María Antonieta.

Sitiavan los francesos á Gibraltar y en vista de la porfiada resistencia de la plassa, no tingueren mès remey que desistir del seu propósit:

Per aquells días preguntaren al marqués de Brevre:

—¿Cóm va 'l siti de Gibraltar?

—Una mica millor—respongué—ja comensa á alsarse.

Dumas pare assegurava que allá hont era ell no s' aburria may.

En certa ocasió varen dirli sortint de una tertulia:

—¿Cóm s' haurá fastidiat!

—Cá, no—respongué 'l célebre novelista—quan m' hauria fastidiat de veras es si jo no hi hagués sigut.

Visitava 'l poeta Heine una catedral famosa, y 'l cicerone, com si demanés una frase d' elogi, va preguntarli:

—¿Qué li sembla aquest edifici?

Y Heine sentantse en un banch, respongué:

—Lo qu' es al istiu trobo que hi passa molta fresca.

UNA CARTA D' AMOR.

«T' envió un cor que t' adora,
un cor immens, tendre y bo;
un cor plé de foch volcánich...»
—Bè ¿y qué 'n faig de tot aixó?

LLIBRES.

ESTUDIOS COMPLETOS SOBRE LA EXPOSICIÓN UNIVERSAL celebrada en Barcelona en el año 1888.—Tenim á la vista un volumen abultat, qual número de pàginas no podem determinar, perquè sens dupte á causa de lo precipitaciò ab que ha degut imprimirse no porta una foleació seguida y uniforme. Aixó y la falta de indicis impossibilita 'l seu examen.

Aixís y tot, per lo que hem pogut veure lo llibre compren un verdader arsenal de datos de la última Exposició Universal. Pochs periódichs locals van donarne compte tan extens com el *Diario Mercantil*, y aquellas llargas series de articles destinats á desapareixer ab lo número del periódich que 'ls publicava, mereixian una recopilació, ja que suposan un gran treball y una poderosa constancia.

Aixó es lo que ha fet aquella ilustrada redacció, en obsequi dels seus lectors. L'obra comprén los següents estudis: «Las cinch autoritats de Barcelona.—Notas biográficas.»—«Aspecte general del recinto y palaus de la Exposició, é inauguració de la mateixa.»—«Industria y comers. Estudis de la secció oficial y de totes y cada una de las naciones que han pres part en lo certamen.»—«Aquests tres estudis se deuen al senyor don J. M.ª Serrate.—«La medicina en la Exposició» per D. Adolfo de Castro.—«La farmacia de la Exposició» per lo Llicenciat Yust.—«Material de transports. Instalació Edison» per D. Teodoro Mora.—«Mineria, Ciencias, Bellas Arts, Agricultura y secció marítima» per D. J. M.ª Serrate.—«Las grans industrias y 'ls grans industrials. Estudis detallats sobre algunas industrias espanyolas» per D. J. M.ª Serrate.—«Los Congressos y la Exposició Universal» pèl mateix Sr. Serrate.—«La política y la Exposició. Discursos de Pi y Margall, Cánovas, Castelar y Romero Robledo.» Y finalment: «Festeigs y solemnitats de clausura» pèl Sr. Serrate.

Tal es la materia continguda en lo volum, que á major abundament está ilustrat ab lo retrato de las cinch autoritats de Barcelona, vista dels principals edificis de la Exposició y un plano detallat de la mateixa.

EDUCACIÓN ARTÍSTICA DE LA MUJER.—Tal es lo títul del discurs llegit en l'últim Congrès nacional pedagógich per son autor, D. Francisco Tomás y Estruch. Sols dirém, en abonó de aquest treball literari, que fou molt ben rebut en l'acte pèl qual va ser escrit y premiat ab medalla de plata pèl Jurat de la Exposició Universal.

RESEÑA HISTÓRICA DE LAS MINAS DE LA COMARCA AMPURDANESA, su estado actual y medios de fomentar su explotación en grande escala. Es un interessant treball, dintre de la seva especialitat, plé de datos y noticias molt útils, que valgué á son autor D. Daniel Gil y Romo un dictamen molt laudatori y un primer premi en l'últim certamen de Figueras.

L'AMOR ES CEGO.—Acaba de imprimirse y posarse á la venta la última producció del nostre amich C. Gumá, ab tan extraordinari éxit estrenada en lo Teatro de Novedats, lo dia 30 de desembre ú'tim.—A ca 'n López la trobaran.

RATA SABIA

PRINCIPAL.

Dilluns á benefici de la Sra. Alverá de Nestosa s' estrená una joguina titulada *Mi misma cara* procedent del *Teatro Lara* de Madrid. Es molt aixerida, tèn un enredo ben combinat y está empedrada de xistes.

Aquesta es la única novetat de la senmana. Una oliveta no vè mal mentres s' espera un ápat més excelent. L' ápat s' está preparant ja fa alguns dias. Tè per títul *Las vecinas*, y al igual que *Las sorpresas del divorcio* pertany á l' excelent cuyna francesa.

LICEO.

Senmana de novedats.

En primer lloch, *Romeo é Giulietta* de Gounod.

Es una ópera de debó, menos fresca, menos espontánea que 'l *Faust*; pero plena de ciencia sempre y en alguns passatjes verdaderament inspirada, de manera que no desmenteix la marca de fàbrica.

Tots los amants de la bona música veuranla ab gust figurar en lo modern repertori, que, certament, més val aquesta que moltes altres que se 'n posan.

Si Gounod no hagués escrit *Faust*, l' ópera *Romeo é Giulietta* li valdria un gran renom pèl magnífich desarrollo del assumpto sembrat de primors y delicadesas. Son innumerables las pessas que brillan en la partitura com joyas de inestimable valor; pero cap com lo preciós duo del acte segon, l' última paraula de la ternura y de la poesia.

Aquesta vegada l' obra ha pogut ser apreciada millor qu' en altres temporadas. Lo mestre Goula l' ha concertada ab carinyo, ab amor y ab aquella inteligencia y aquell vigor y colorit que sab imprimir á la música, per difícil y complicada que siga. Gounod li hauria donat una abressada.

Per l' execució 's contava ab lo concurs de la Bellincioni, del Stagno y de 'n David

La Bellincioni desde que sortí en escena se'n dugué las simpatías del públich. Anava admirablement vestida, estava hermosa: semblava haverse escapat de un quadro mestre. Cantá molt bè 'l valz del acte primer; ab notable sentiment y delicada expressió tot l' acte segon y 's feu aplaudir en lo restant de l' obra.

Stagno féu gala de la mitja veu que ab tant talent maneja, y estigué imponderable tan en la cavatina com en lo duo del acte segon, com ja ho havia estat en lo madrigal del primer. Los dos últims actes refundits en un, li prestaren ocasió de lluirse novament, en los duettos.

Coletti cantá ab molt acert la balada del acte primer: David féu un Frare Llorens que no pot tenir millor, en Riera estigué bè y la Huguet demostrá sos positius adelantos en la cansó de Stéfano. Lo dia qu' en lo que canta hi posi 'l cor, com hi posa la veu, fina y ben timbrada, la jova artista catalana s' obrirá camí fácilmente.

Ab tots aquests elements, units als coros y á la orquesta qu' estigueren sempre en lo lloch degut, surtí un conjunt notablement aprofitado..... casi sobresalient.

De la *mise en scene* no 'n parlém. Prescindim.

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

UNA VÍCTIMA DEL TRABALL.

(En la gacetilla de qualsevol periódich:)—Ayer un infeliz albañil tuvo la desgracia de caer desde un andamio, y...

¡Y aquesta es la sèva única recompensa!

de aquells pi'ots de trastos mal engiponats que ja ni pèls Encants serveixen, quan menos per un teatro de la categoria del *Liceo*. Se despenja entre altres, un teló de glassas tan esparracat, tan plé de forats y penjarellas, que un no pot menos de somriure ab amargura, exclamant:

¡Ay, Senyor! ¿Y en un teatro ahont quan convé 's gastan mil duros de tenor cada nit, no hi ha diners per comprar uns quants metros de glassa en qualsevol botiga del carrer de la Boqueria?

La *Carmen* valgué á la empresa un gran plé 'l diumenje á la tarde, proporcionant un nou triunfo á la garbosa y simpática Pía Roluti y al tenor de Marchi, cada día més aplaudit, perque cada día descubreix novas condicions de cantant y de actor que sab identificarse ab los personatjes que interpreta y donarlos expressió sentida y adequada.

O sinó que ho diga *La Gioconda*, cantada 'l dimars, en la qual hi está superior. De Marchi es un sol que s' aixeca, allá ahont altres sols declinan. Posseheix sentiment y 'l dó difícil de ferlo penetrar en lo públich, qu' es la primera qualitat de tot artista.

L' obra de Ponchielli ab las reformas que ha sufert, cantant de Marchi 'l paper d' Enzo y la Roluti 'l de Laura, y ab la Bellincioni, l' Aragó y en Visconti resulta avuy un dels millors conjunts de la temporada.

L' *allegro* de la Dansa de las horas, dimars tingué de tocar-se tres vegadas, ab tal maestría portá l' orquesta 'l mestre Goula.

No deixin de anar á veure *Gioconda*, y passarán un bon rato.

ROMEA.

Del estreno de *Lo Sant Cristo gros*, anunciat per ahir dijous, haurém de parlarne la senmana entrant.

Dilluns benefici del aplaudit actor Sr. Goula. Programa: *La campana de Sant Llop*, una *romansa* cantada en obsequi del beneficiat pèl tenor D. Modest Mestres y las pessas *Un cop de telas y Castor y Pólux*.

No li faltarà parroquia.

TÍVOLI.

La sarsueleta *Artistas á cata* es una de tantas produccions que 'ns venen de Madrid, de argument débil y música sentida mil vegadas, en las quals allá hont no arriba l' ingeni dels autors hi arriban las piruetas dels artistes. En proba de aixó, la pessa més aplaudida sigué un ball inglés executat ab molt aplom y ajust per dos artistes de la companyia.

Aquesta ha aumentat lo seu personal ab lo senyor Zaldívar, que fa verdaders primors en la sarsueleta *Niña Pancha*.

Otro sí: va donar una representació de *La tempestad* l' antich tenor D. Joan Prats que confirma aquell adagi castellá: *Quien tuvo, retuvo...*

Lo Sr. Prats es encare un cantant que dona gust de sentir.

NOVEDATS.

Los quatre actes primers de *La desheredada* podrian titularse sense dificultat: *La desaparición de una señorita*. Es qüestió de una pobra noya á qui tothom treballa per pérdrela, desde la seva mare á una rival, y á qui després, un cop perduda, tothom vol salvar y ab més interés que

ningú 'ls mateixos que han sigut causa de la seva desgracia. La *desheredada*, una dona de món, que s' imposa 'ls més grans sacrificis. no 's dona á coneixer com á tal *desheredada*, fins al últim acte.

De totas maneras la producció entra de p' é en lo género melodramátich y li assegura l' éxit la circunstancia de presentar situacions y efectes molt idéntichs á efectes y situacions que ja en altres obras han sigut sempre aplaudits y ho serán quantas vegadas se presentin en escena.

Aixís té un relléu poderós y es molt propi per comoure al públich de las galerías tot l' acte quart.

L' autor, qu' es l' aplaudit actor Sr. Capdevila, fou cridat á la escena en distintas ocasions.

Un detall: sent lo Sr. Capdevila un actor cómic de bona mena, es molt particular qu' en la *Desheredada* no hi figuri graciós.

L' obra ha sigut ben representada per las senyoras Mena, que lluheix magnífichs trajés, Llorente, Mallí y la característica, com també per part dels Srs. Tutau, García Parreño, qu' es un actor fogós, Esteve, Pigrau, Capdevila y Marqués, y es probable que proporcioni bonas entradas, especialment los días festius á la tarde.

CATALUNYA.

Una altra sarsueleta y un altre éxit.

L' argument de *Tío, yo no he sido*, no es del tot nou. ¡Se n' han combinadas tantas de pessas al rededor de un oncle solterón, que deixa la seva herencia á un nebot ab la condició de que no 's casi!... Y aquí 'l nebot del oncle es ja casat y té familia gran, lo qual per cert dona lloch á un efecte molt divertit, quan la noya fa la gran planxa del sigle, negant, segons las instruccions rebudas, que siga filla del seu pare.

De totas maneras l' obreta resulta sumament divertida y molt superior á altres produccions enfarfegadas que comensan per careixer de lo més esencial, com es un argument.

Té xistes á gabadals, de tal manera que 's crusan y entrexocan á cada punt, y dos ó tres números de música molt garbosos y apropiats.

Lo desempenyo molt acertat, distingintse la Sra. Mateu, y 'ls Srs. Colomé, Cinca, Guzmán y 'l tenor cómic, qual nom sen'lo no recordar, que fa un tipo acabat de jove compositor que al parlar trabuca las paraulas.

CALVO Y VICO.

Ha tancat las portas.

CIRCO EQUESTRE.

Los brigantes de los Abruzzos continúan fent de las sévas.

UN ECO DE VALENCIA.

He llegit la premsa valenciana; he parlat ab personas que van serhi y resulta que 'l tenor Vinyas ha tingut ab *Lohengrin* un éxit colossal.

Lo públich sortí del teatro verdaderament fanatizat. Vinyas ja no cantá com un principiant dotat de una veu magnífica, sinó com un consumat artista.

Sembla que á Valencia hi ha alguns filarmónichs entussiastas que 's proposan fer un viatge á Milán no més que per presenciar ab lo debut de Vinyas en lo *Teatro de la Scala*, 'l triunfo del jove tenor espanyol, que ab tanta fortuna comensa la seva carrera artística.

N. N. N.

MAY PODRÉ OLVIDARHO.

Aquell sarau deliciós
no olvidaré, nena hermosa
puig fou la nit venturosa
que 'ns varem coneixe 'ls dos;
ni tampoch podré olvidar
aquell esclat del mèu cor
que 's torná un volcán d' amor
tan bon punt le vaig mirar;
ni que al veure que 'l jovent
per ballá ab tú 's disputava,
de celos jo 'm sufocava
sufrint horrible torment.
No olvidaré 'l dols sonrís
ab que acceptares mon bras,
al dirte ab gran embarás
lo vulgar:—¿Tè compromís?
Ni l' orgull que vaig senti'
passejante pèl salò,
ni la gran satisfacció
de veure't tan junta á mí...
No degué tenir Colón
de bon tros tan de content
al descubrí' un continent
donant á Espanya un nou món;
ni en Rius se creu tan ditxós
arruinant á Barcelona,
ni es tan felís Fontrodona
quan se menja un plat de arrós,
com gran sigué ma ventura
quan bressat per l' armonía
voltant un vals, oprimía
la tèva esbelta cintural...
No olvido ni olvidaré
lo cruixir del tèu vestit,
ni 'l palpit del tèu pit,
ni 'l tèu perfumat alé,
ni tas formas, tot bellesa
que mil joyas realsavan,
ni 'ls tèus ullets que exclatavan
raigs de amor y de puresa,
ni 'l blanch marfil del tèu coll
que ostentavas escotada,
ni, en fi, aquella trepitjada
que vas dar-me á un ull de pollí

P. TALLADAS.

ALCÁZAR ESPANYOL.

Desde la princesa altiva
á la que pesca en ruin barca...
aquí avuy totas las donas
son flamencas y barbianas.

Y Oler-do'la, ab la seva
única etimología, la qu' hem
donat nosaltres desde un
principi. digui lo que vulga
El Diluvio. Oler: olorar.—
Dola, contracció d' andola.
—Olérdola, olorar pessetas.
—Marqués de Olérdola: mar-
qués que olera las pessetas.

En va pretendrà 'l *Brusi*
embolicar una qüestió tan
senzilla parlant de l' antiga
Olérdula ú *Olertula*... ¡Oler-
Tula! ¿Han vist res més es-
trambótich?

Oler *Tula*... ¡Olorar á la
Tula!... ¿Ahont es y d' hont
dimontri surt ara aquesta
bona senyora *Tula*, que pèl
nom hasta sembla ameri-
cana?

¡A quíns extravíos condu-
heix separarse de lo lógich
y lo natural que resulta ser
sempre lo més senzill!...

Precisament lo mateix *Bru-
si* en son erudit article del
divendres proporciona, sen-
se saberho, un arsenal de
datos en favor de la inter-
pretació de LA ESQUELLA DE
LA TORRATXA.

Olérdola situada en lo Pa-
nadés (radical de Panades;
pa, l' aliment principal) va
ser fundada se suposa, pèls
fonicis, poble comerciant y
pèls *pelas-gos*. (Pelasgos: ra-
dical *pelas* y ara diguinli *pe-
las*, diguinli *endolas* ó *dolas*,
qu' es l' etimología de la
ESQUELLA.

Encare avuy per aquells
voltants s' hi troban *silos*, en
catalá *sitjas*, ó sigan dipòsits
per guardar grans quantitats

de cereals, que ja de temps antich los habitants
del marquesat de D. Francisco han sigut partida-
ris de tenir lo rebost bèn provehit; com hi han
trobat també, tan lo Pare Fita com D. Gayetano
Vidal, numerosos restos de cerámica, lo qual de-
muestra que desde 'ls temps més remots, allá 's
bevia 'l xampany ab escudellas de terrissa.

¿No observan com tot se confronta?

Olérdola desapareix del mapa ab l' invasió dels
árabes.

¿Y qui la restaura? Un bisbe anomenat Teodo-
rico. (Reparin la dissinencia de aquesta paraula:
rico, rich, un continuador dels Pelas-gos, ab la
sola diferencia de que 'ls Pelasgos duyan las pe-
las al davant y 'l bisbe Teodorico dú la riquesa al
darrera.)

Un sigle després l' engrandeix un altre bisbe
anomenat Vivas (Vi: *vino*.—Vas: *vaso*) que ja pre-
ludia ab prop de mil anys de antelació los grans
tiberis que ha de fer lo primer marqués de Olé-
rdola ab motiu de la Exposició universal de Bar-
celona.

Desengányinse; la ciencia etimológica no men-
teix may perque no pot mentir. Sobre una sen-

¿Es Olérdola ú Olérdula?

Aquesta senzilla pregunta es avuy la qüestió de
las qüestions dintre de Barcelona. Se discuteix y
's comenta ab més interés que 'l problema de la
reforma del casco antich y l' agregació dels po-
bles del voltant. Alguns periódichs hi dedican
grans estudis.

Y es natural: ja que tenim un nou marqués,
gloria de la ciutat, de Catalunya y hasta d' Espa-
nya, y admiració d' Europa y del món enter, sa-
piguém cóm s' anomena, fixém bèn bè si es d'
Olérdola ó d' Olérdula: determiném si es de las
os ó de las *us*.

Jo soch partidari de las *os*, y ho soch hasta per
esperit de justicia, qu' es molt natural que qui
fins ara ha rosegat la carn, rosegui 'ls *ossos*.

Olérdola, Olérdola y res més que Olérdola, di-
gui lo que vulgua 'l *Brusi*.

zilla paraula, sobre una radical, sobre una dissinencia s' hi aixeca sempre un edifici indestructible

Y encare hi ha més y serveixi aixó d' advertencia als moltíssims acreeadors que ha deixat l' Exposició,

Olérdola, una població antiquíssima y molt important que ha vingut á menos, exemple y ensenyansa de l' actual Barcelona, destinada fatalment á seguir la seva sort, Olérdola, repeteixo, está baix la protecció de Sant Miquel.

De manera que 'ls que tenen comptes á cobrar, poden encomenarse devotament al sant patró de Olérdola.

D' endolas se 'n endurán hèn pocas.

En cambi 'l miquel ja 'l tenen segur.

Se treballa actualment pera lograr l' agregació á Barcelona dels pobles del voltant. D. Francisco vol anexionarse'ls de todas las passadas. O se 'ls anexiona ó deixarà de ser arcalde y hasta renunciará al títol de marqués.

Que com á Marqués de veras
y al istil dels temps antichs,
vol empendre la conquesta
de tots los pobles vehins.

Una súplica que 'm dirigeixen alguns vehins del Ensanxe.

«Estém sitiats á casa nostra, no sols pèl fanch y pèls bassals, sinó també per la pudó. Vosté no sab lo que son aquests carrers del Ensanxe desde que 'ls escombriayres obehint las ordres del marqués d' Olérdola, no pujan als pisos. Las escombrarias se quedan al carrer y á penas cauhen quatre gotas se disolen ab lo fanch, se corrompen y produheixen per tot arréu grans focos de pestilencia.

UN TRONERA TRONAT.

—¡Mosca!... ¡Llástima que en aquest moment no porto quartos...!

»Serveixis cridar l' atenció del Sr. Marqués, Suplquili que lo que fins ara no ha fet per nos altres ho fassa al menos per ell. Que nosaltres aném morint del tifus, es molt trist; pero que ab las emanacions pútridas de las escombrarias arribés á entelárseli y robellárseli la corona marquesal, sería altament vergonyós per una ciutat com Barcelona.»

Un dels comptes qu' en una de las últimas sessions municipals van quedar sobre la taula, puja setanta una pessetas, en concepte de perfumeria que va gastar lo rey D. Lluís de Portugal.

Una pregunta:

¿Si 'l rey de Portugal, que no porta patillas, gasta en quatre días setanta una pessetas de perfumeria, quant gastará pèl mateix concepte l' ilustre y patillut marqués de Olérdola?

En la mateixa sessió va aprobarse un projecte morrocotut.

Lo tal projecte consisteix en inscriure sobre l' arch de triufo del Saló de Sant Joan, lo nom de todas las personas que han intervingut de una manera notable en la Exposició Universal, y en primer terme 'l dels individuos de la Comissió executiva

O com si diguessim lo nom dels mateixos regidors que prenen l' acort.

¿Han vist may al món una cosa més monumental?

Ja no 's contentan ab declararse ciutadans benemérits y catalans ilustres; ja no están satisfets ab omplirse la pitrera de creus, placas y medallas: aspiran á la immortalitat, y aprofitan los archs de triunfo, per entrar per la porta gran en lo temple de la gloria.

París tèn l' arch de la Estrella.

Barcelona no pot ser menos, y tindrà l' arch dels *Estrellats*.

Pero adverteixin que 'ls estrellats no son ells y cá han de ser!.. Los estrellats son lo sentit comú, 'l decoro municipal y la modestia dels regidors.

Una moció del Sr. Mirambell.

Aquest senyor ha observat qu' en lo Teatro Principal s' han construït obras de alguna importancia en la part del edifici que dona als Carrers de Lancaster y Trenta-claus, las quals obras s' han portat á efecte sense permís del ajuntament.

Al sentir la reclamació del Sr. Mirambell, lo senyor Soler y Catalá, administrador del Hospital s' aixeca y toca pirandó.

Molt ben fet.

Dels que fujen, alguns se 'n escapan.

Cassat al vol, de boca de un regidor:

«Fa temps que sento l' aixeta com raja .. Jo la busco, la busco y no la trobo... Pero 'l día que arribi á trobarla, m' hi amorro, y ni á estiragassadas me 'n treuhen... ¡cóm á estiragassadas!... ni á tiros.»

Ara no 's pensin que 's tracti de un regidor de Barcelona, no senyors: aquí no 's diuhen aquestas cosas.

Qui aixís parlava es regidor de un poble de la costa, crech que de las immediacions de *Lloret*.

Dissapte gran *soirée* á ca 'n Fabra.
D. Francisco va ballar lo primer rigodón.
Molt bèn fet.
¡Qué baile!... ¡Qué baile!...

Un drama madrilenyo.

Una senyora elegant cuberta la cara ab un vel fa temps qu'espera á la porta de una casa sospitosa. Está ansiosa, frenética y arrostra impávida 'ls piropos que li dirigeixen los entrants y sortints de la casa.

Per últim surt una parella: la senyora que estava de centinella 'ls segueix, y en una ocasió s'interposa entre ells y repta á grans crits al senyor que acompanyava á la desconeguda.

—¡Infame! ¡Vill!... Aixís, per una qualsevol olvidas los teus juraments!

Era 'l sèu marit. Aquest se deixa insultar y no contesta.

Y l'ayrada esposa, veyent la impassibilitat de la dona que l'acompanyava, se tira sobre de ella y de una grapada li arrenca 'l vel de la cara, exclamant:

—¡Dèu méu! ¡La mèva mare!...

Lo periódich que dona la noticia suposa que 'ls autors de aquest drama pertanyen á la mes alta societat de la Cort.

Verdaderament: son cosas aquestas que sols poden passar en la *cort*.

Nova llista de cantitats rebudas per contribuir á la acunyació de la medalla conmemorativa del premi ofert á D. Frederich Soler, per l'Academia espanyola, qu'hem entregat á la comissió corresponent: D. Jaume Sert Romá, pesetas 0'50.—D. Joseph Capdepon, 0'25.—D. Domingo Ferrer, 0'25.—D. Joseph Amat, 0'50.—Don Frederich Camón, 0'25.—D. Joan Vilarrubia, 0'25.—D. Emilio Domenech, 0'25.—D. Andreu Puigventós, 0'50.—D. Amador Galí, 0'25.—D. Jaume Franch, 0'25.—D. Joseph Robert, 0'25.—D. Joan Barnal y Pastor, 0'25.—Dª Anita Serra, 0'25.—D. Joseph Arxé y Torrens, 0'50.—D. Joaquím Roca y Fort, 0'50.—D. Joan Maciá y Ferré, 0'25.—D. Pere Farreróns, 0'50.—D. Ramon Roure y Sede, 0'75.—D. Miquel Trías, 0'50.—Excma. senyora Duquesa Vda. de Medinaceli y de Cardona, 50.—Total de aquesta llista: Ptas. 57.

Desde que 'ls acreedors de la Exposició al presentarse á las oficinas corresponents á liquidar los seus comptes, van ser rebuts á caixas destremadas, armantse ab tal motiu la de Déu es Cristo, sembla que son molts los inglesos que han pres lo determini de apendre á jugá 'l bastó.

¡Que s'hi farà!

Es aquesta una manera com un' altre de poder firmar *lo rebut*.

¿Y l' Hotel internacional?

¿No deyan que al tancar-se la Exposició, havia de tirarse á terra?

Donchs ara sembla que se li ha concedit un indult indefinit.

Ja veurán com ara surt una bandera dihent:

«Per construhirlo van bastar 53 días; mes per tirar-lo á terra, ni ab 53 anys n'hi hagut prou.»

Refrán adobat: «Fèt l' hotel, fèta la trampa.»

Tinch un prospecte á la vista, que diu textualment:

ELEGANCIAS DE CAFÉ.

Han demanat un sorbete,
y ara procuran mirar
si passa algun jove amable
que tingui humor de pagar.

«JUANITA.—Sin magnetismo ni sonambulismo
»pronostico, adivino y doy noticias por importantes que sean á todas las personas, tanto ausentes
»como presentes, acertando su situación y pronosticando su porvenir, empleando el sistema de
»que se servía *Napoleon I* y la muy reputada
»*Mlle. Lenormand* de París; y para que esté al alcance de todas las fortunas, el precio módico
»simplemente es el de una peseta.»

Al peu del prospecte hi ha una nota:

«No se admitirá ningún caballero que no vaya acompañado de su señora.»

Perdoni la Sra. *Juanita*, en aquest punt desmenteix tot lo sèu mèrit.

Ella que ho pronostica y ho endavina tot, podria averiguar p' l sistema de que se servía *Napoleon I* si 'ls homes que pujan anarla á consultar portan bon fi ó hi van ab malas intencions.

«Un anunci del *Diluvi*:

UN JOVEN NECESITA MIL DUROS

LA SEÑORA ó persona que quiera regalárselos, puede dirigirse, etc., etc.»

Y viva la frescura.

Compareix davant de un tribunal un domador de fieras y al preguntarli 'l jutje per la seva professió, respon:

— Comestible.

Una máxima social:

«Los homes poden dividir-se en dos classes: los

que ho logran tot per medi de las donas, y 'ls que ho perden tot á causa de las donas.»

Una definició:

- Qu' es una viuda?
- Un objecte desaparellat.

EPÍGRAMAS.

Com la sogra al Agustí
va donarli un fort bolet,
ell agafá un ganivet,
mes contenintse va di
trayentne foch pèls caixals:
—Teniu sort que m' han nombrat
membre de la societat
protectora de animals!

S. U. S. T.

—Aymía, ma dolsa aymía,
dónam ta maneta blanca.
—¡Y ara!—¡Quina bojería!..
¿Que 's creu que vull quedar manca?

B. TRIPAS.

Deya un día la Tuyetas
á sa germana Leonor:
—Lo qu' es per glatir de amor
ningú ningú, com los poetas.

Y al sentí aixó sa germana
que no es gens tonta per cert,
li respongué ab molt acert:
—Oh cá: glateixen de gana.

MANELET CASOLÁ.

Deya un rector solapat
á sa tendra majordona:
—La ditxa que 'l cel nos dona
es perque fem caritat,
Y ella grasseta de sobras
deya tot fentli l' ullet.

UNA SENYORA SOLA.

—Tè; aquella, tot just sortim,
y ja ha trobat un mussol...
¿Qué faig ara aquí plantada?
A veure, diguin, ¿qui 'm vol?

—No es per 'xó, Pare Antonet,
es perque fem bonas obras.
M. SANTIGOSA.

En l' exércit.

Un quinto munta tan malament, que posat á
caball sembla un sach de palla.

—¡Animal!—li crida un sargento.—Apéate en-
seguida.

Y mentres lo pobre quinto procura desenredar
lo peu del estrep, afegeix lo sargento:

—Quiero que veas tú mismo la mala figura que
haces cuando vas montado.

A una jamona que may trobava cap dona guapa,
varen preguntarli, mostrantli una nena de uns
divuyt anys, extraordinariament hermosa:

—Vaja ¿qué li sembla? No dirá que aquesta siga
lletja.

—No diré tal cosa, es cert—respongué la se-
nyora—pero lo que sí 'ls asseguro que de aquí á
cinquanta anys no hi haurá ningú que li miri la
cara.

Una criatura de aquellas que á lo millor sur-
ten ab un de aquells estirabots que deixan blau,
un día que á casa sèva tenian visitas, estava ensi-
mismat mirant la calva de un senyor, lluhenta y
llisa com una bola de billar.

La mamá, coneixent las sortidas del séu fill,
estava que un suhor se n' hi anava quan l' altre
li venia.

Tot de un plegat lo nen va dirla:

—Mamá - preguntá—quan aquest senyor no fa
bondat ¿que li donan surras al cap?

Un nen, deixeble de una escola ahont ensenyam
rudiments d' Historia natural, diu contemplant los
pavos reals de la pajarera del Parch.

—Papá, miri: aquests pavos pertanyen á la fa-
milia de las gallináceas.

—¿A qui dius?

—A la familia de las gallináceas.

—Donchs mira, fill mèu, jo tenia entés que per-
teneixían al Ajuntament.

Acaba de morir una sogra, deixant sumament
desconsolada á la sèva filla.

—¡Pobre mamá! exclama, y al mateix temps
se recaragola de dolor y de angustia.

—Pero dona, per Deu, cámat—li diu lo séu
marit.—Aquest es un camí que tots l' hem de fer,
y ademès la téva mamá ja tenia molta edat.

—Es cert; pero ja sabs tú lo que deya sempre:
que arribaría als cent anys.

—En efecte: pero aixó ho deya no més que per
ferme enfadar.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—Es-ca-pa-ra-ta.
2. Id. 2.ª—Sa-la-man-ca.

(Continua á la página 32.)

LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mitj, número 20, Barcelona.

5.ª EDICIO

ALMANACH
DE

LA CAMPANA DE GRACIA

ESCRIT PELS MES REPUTATS AUTORS CATALANS

Y DIBUIXAT PELS ARTISTAS

M. Foix, F. Gomez, J. Llovera, Apeles Mestres,
R. Miró, M. Moliné y E. Serra

DOS RALETS PER TOT ARREU

Obra nova de C. GUMÁ

L' amor es cego

JUGUET CÒMICH EN UN ACTE Y EN VERS

Preu: 1 pesseta

CÓDIGO CIVIL

2 tomos en 16.º encuader-
nados en percalina

Ptas. 5.

LUIS PARIS

GENTE NUEVA

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

ADOLFO BELOT

MELINITA

Un tomo en 8.º, Ptas. 2⁵⁰.

EL GUSANO DE LUZ

NOVELA ANDALUZA

POR

SALVADOR RUEDA

Un tomo en 8.º esmeradamente impreso, Ptas. 3.

PAUL DE KOCK

UNA MUJER

DE

TRES CARAS

Un tomo en 8.º con cubier-
ta al cromo, Ptas. 1.

HENRY DE KOCK

EL

HOMBRE MUJER

Un tomo en 8.º con cubier-
ta al cromo, Ptas. 1.

CARN Y OSSOS

BARALLA ENTRE LA VIDA Y LA MORT

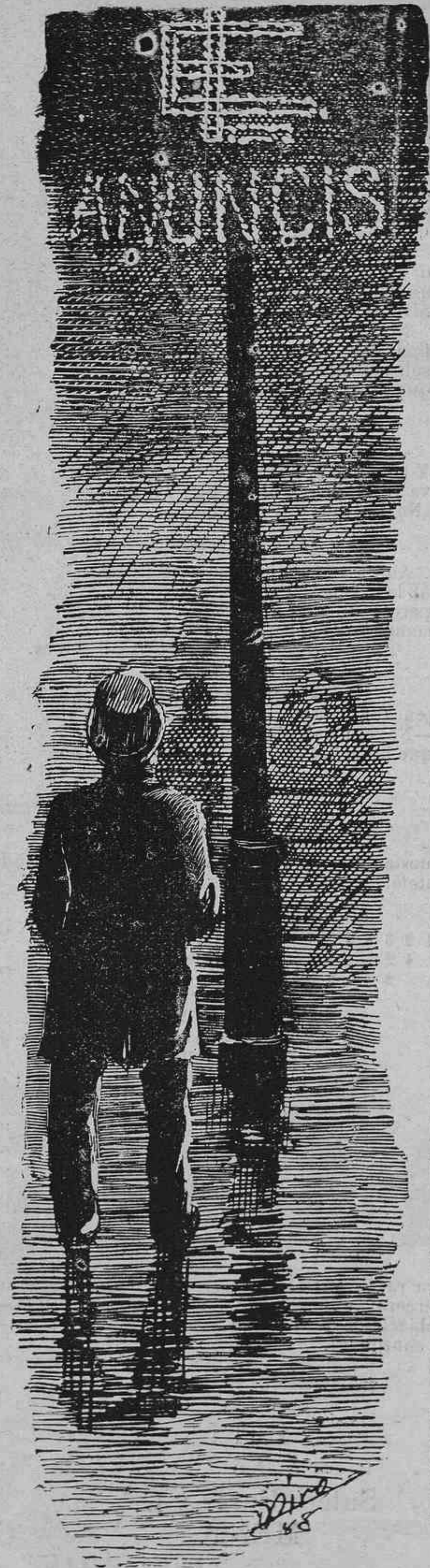
Obra escrita per S. GOMILA, ab dibuixos intercalats
deguts al llapis de F. GOMEZ SOLER.

Preu: 2 rals.

JULIO VERNE

DOS AÑOS DE VACACIONES

Forma dicha obra 4 cuadernos en 4.º y vale UNA PE-
SETA EL CUADERNO.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, & bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

- 3. ENDAVINALLA.—*Son.*
- 4. MUDANSA.—*Calma-Palma.*
- 5. TRENCA-CLOSCAS.—*Don Juan Tenorio.*
- 6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Llimona.*
- 7. PROBLEMA.— $15 + 5 = 20$
 $25 - 5 = 20$
 $4 \times 5 = 20$
 $100 : 5 = 20$

144

- 8. GEROGLÍFICH.—*Com més es pert menos recompensas.*

XARADAS.

I.

A UNA ROSA.

¿Una xarada vols, Rosa,
 que 't dediqui jo algún día?
 ay, més bè 't dedicaria
 un altra mena de cosa.

Cóm vols tú, pot re de dos,
 que 't puga jo menys preuar
 si m' encanta 'l contemplar
 ton tipo tan... poch graciós.

Fins per tú 'n seré difunt
 corrent molt *prima-segona*,
 qu' ets per mí la més bufona
 desde 'ls cabells .. en amunt.

Lo tèu *tercer* tan m' agrada
 parlante, Rosa, en vritat,
 que jo 'm veuria empenyat
 en ferhi... passar bugada.

ENTRE NEGOCIANTS.

—¿Ja ho sabs que 'l cotó ha pujat?
 —¿Qué n' haig de fer, vatúa nell!
 Jo vull que puji la llana...
 —¿Per vendre't la del clatell?

Ta boqueta petonera
 dia y nit admiro jo,
 puig despedeix una oló
 com si fos... de claveguera.

Tan á mí 'm tè enamorat
 lo bell color del tèu llabi
 que sembla... lo del mèu avi
 (que Dèu l' haja perdonat)

Si algún día 'm vols complaure
 es quan *tot* pèl mèu carrè;
 jo 't miro joyós perque
 'm penso... que vas á caure.

Es ta rialla tan distinta
 d' entre tots los tèus parents,
 que quan rius, miro tas dents
 blancas, blancas... com la tinta.

No vull pas *dos-hu* ta bella
 figura en mal lloch posar,
 sols te dich per acabar
 que tu 'm fas... molta escudella.

J. STARAMSA.

II.

—¿Qué son las *segona*, Sió?
 Y la Sió bo y fent los *tot*
 va respondre al moment:—*Prima*
 ¿No ha sentit qu' eran las dos.

PAU.

ACENTÍGRAFO.

Ahir s' enfadá l' Eudalt
 ab la criada del nebot
 perque diu que li du *tot*
 sempre que s posa á *total*.

GERONI DE LA BORDETA.

ANAGRAMA.

—¿Ahónt traballas ara, Rial?
 ¿encara al carrer de 'n Bot?
 —Nó: ara traballo en un *tot*
 que hi ha al carrer de 'n *Total*

SUTERO FERRER Y C.^a

TRENCA-CLOSCAS.

—¿NOM?
 —TECLA TORRES.

Ab aquestas llettras formar lo títul de un aplaudit
 drama catalá.

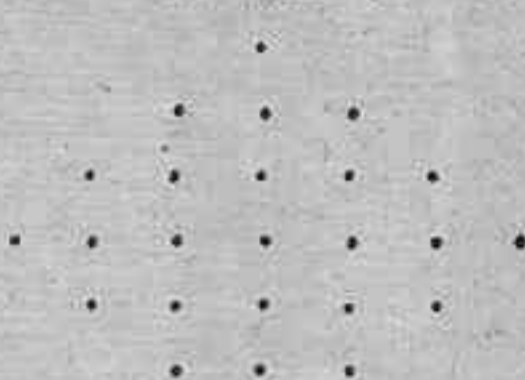
S. PITARRETA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.
- 4 2 7 1 8 6 2.— » de dona.
- 2 7 5 2 6 2.—Carrer de Barcelona.
- 1 2 4 8 6.—Nom d' home.
- 4 8 6 2.—Una bestia.
- 1 8 4.—Licor.
- 4 3.—Nota musical.
- 7.—Consonant.

PACO Y MANOLO.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: lletra.—Segona:
 peix.—Tercera: utensilis de forner.—Quarta: Ofici.—
 Quinta: objecte de portar roba.—Sexta: Tothom n' es.—
 Séptima: consonant.

R. T. DIPLOMÁTICH.

GEROGLÍFICH.

×
 I I I I

Lo

Sutero Furor y C.^a
 MENT.

SUTERO FUROR Y C.^a

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23